



KURSISTMATERIALE OM UNDERVISNING I GODT ARBEJDSMILJØ PÅ HAVNE



Branchearbejdsmiljørådet
for transport og engros

INDLEDNING

Dette materiale til gruppearbejde er en del af det samlede undervisningsmateriale, som består af cases med tilhørende film- og fotomateriale. Alle cases indeholder en instruktion til underviseren om, hvordan den enkelte case med tilhørende billedmateriale kan anvendes i undervisningen/instruktionen.

Den arbejdsmiljøuddannelse, som sikkerhedsgrupperne på de danske havne skal gennemgå, adskiller sig ikke i overskrifterne fra de emner, der normalt skal gennemgås, men arbejdets karakter gør, at der i mange tilfælde bliver lidt specielle indfaldsvinkler til problemstillingerne, ikke mindst med hensyn til lugemandens deltagelse i en midlertidig sikkerhedsgruppe og samarbejdet mellem land og skib.

Materialet er udarbejdet, således at det supplerer det undervisningsmateriale, der normalt anvendes på arbejdsmiljøuddannelserne, således at de specielle forhold på havnen kommer i fokus. De enkelte cases er desuden opbygget, således at de kan anvendes enkeltvis i virksomhedernes egen instruktion af medarbejderne og som baggrund for diskussion af arbejdsmiljøforhold på havnene.

Baggrund

Arbejdet på havnene har en karakter, der gør, at der skal foretages en grundig instruktion af alle medarbejdere i forhold til sikkerheden på arbejdspladsen.

Udover det normale krav om arbejdsmiljøuddannelse for sikkerhedsgruppen er der i forbindelse med lastning og losning af skibe også et krav om, at lugemanden har gennemført arbejdsmiljøuddannelsen.

Der har manglet materiale, der kan anvendes målrettet til arbejdsmiljøuddannelsen for ansatte på havne eller anden arbejdsmiljøinstruktion på havnene, og som behandler de specielle problemstillinger, der er ved arbejde på havne, specielt den arbejdsdeling der er mellem skibet og havnen.

BAR transport og engros har derfor udgivet dette materiale, der kan anvendes til arbejdsmiljøundervisning af ansatte på de danske havne.

Undervisningsmaterialet

Materialet lægger op til, at der skiftes mellem holdundervisning og gruppearbejde. Der er gruppeopgaver til følgende emner:

- Ansvar på havnen
- Fald- og snubleulykker
- Klemningsrisiko
- Kranarbejde (indeholder 3 cases ved hhv. stykgods-, container – og vindmølle-skibe)
- Transportklasser

GRUPPEOPGAVE

ANSVAR PÅ HAVNE

Beskrivelse

I forbindelse med en vindmølletransport er der, ud over stevedorens folk, følgende personer involveret i operationen:

- Den kran, der bruges, er bemanded af en kranfører ansat af havnen
- Lastarbejdet overvåges af en inspektør fra vindmølleproducenten
- Svejsearbejdet til fastgørelse af vindmølledele udføres af et hold svejsere indhyret af skibet
- Skibets egen besætning foretager den øvrige surring af lasten

Opgave

Ud fra oplægget om ansvar og oplysningerne i bekendtgørelse 181 skal I svare på følgende spørgsmål:

- Hvem har ansvaret for at etablere adgangen til skibet og til lastrummet?
- En del af arbejdet foregår efter mørkets frembrud. Hvem har ansvaret for at etablere belysningen på skibet og i land?
- Hvem har ansvaret for, at lugedæksler kan opbevares, således at de ikke er i vejen for lasteoperationen?
- Hvem har ansvaret for, at der er en forbindingskasse og redningsmateriel på arbejdsstedet?
- Hvilke personer på arbejdsstedet skal have gennemgået arbejdsmiljøuddannelsen?
- Er der rygeforbud under lastearbejdet?

Produkt

Svarene skrives på en flipover.

Præsentation

En fra gruppen præsenterer flipoveren for resten af holdet

Tid til gruppearbejdet

I skal være tilbage i kursuslokalet kl.: _____

GRUPPEOPGAVE

FALD- OG SNUBLE- ULYKKER

Opgave

Ud fra filmen skal I udpege de situationer, hvor der er risiko for at komme til at falde eller snuble.

Risiko for fald- og snubleulykker kan f.eks. optræde i forbindelse med:

- Glat underlag
- Usikkert underlag
- Underlag med revner
- Skiftende lysforhold
- Dårlige pladsforhold
- Redskaber og andet, der ligger og flyder
- Defekt materiel

Produkt

For hver af situationerne skal I på flipover skrive:

- Mulige årsager til fald og snubleulykker
- Hvordan kan disse årsager undgås

Præsentation

En fra gruppen præsenterer flipoveren for resten af holdet

Tid til gruppearbejdet

I skal være tilbage i kursuslokalet kl.: _____

Billedeksempler på fald og snubleulykker:



Usikkert underlag med revner



Redskaber og andet, der ligger og flyder



Defekt materiel



Varierede lysforhold



Glat underlag

GRUPPEOPGAVE

KLEMNINGSRISICI

Opgave

Ud fra filmen skal I udpege de situationer, hvor der er risiko for at komme i klemme.

Klemningsrisici kan f.eks. optræde i forbindelse med:

- Arbejde tæt på løftede byrder
- Arbejde tæt på svingende byrder
- Arbejde med køretøjer
- Usikker stakning/sikring af last
- Manglende kommunikation, således at løftet foretages for tidligt/i forkert retning
- Defekt materiel

Produkt

For hver af situationerne skal I på flipover skrive:

- Mulige årsager til klemningsrisikoen
- Hvordan kan disse årsager undgås?

Præsentation

En fra gruppen præsenterer flipoveren for resten af holdet

Tid til gruppearbejdet

I skal være tilbage i kursuslokalet kl.: _____

**Billedeksempler med risiko for
klemningsfare**



Arbejde tæt på løftede/svingende byrder



Manglende kommunikation, således at
løftet foretages for tidligt/i forkert retning



Usikker stakning/sikring af last



Arbejde med køretøjer

GRUPPEOPGAVE

KRANOPGAVE

Opgave

Ud fra filmen skal I diskutere, hvilke risici der opstår i forbindelse med det viste kranarbejde.

Risici kan f.eks. optræde i forbindelse med:

- Svingende byrder
- Mangelfuld eller misforstået kommunikation
- Defekt riggeudstyr
- Godset hænger fast i hinanden eller opfører sig ikke som forventet
- Forkert anhugning

Produkt

For hver af situationerne skal I på flipover skrive:

- Mulige årsager til risikoen
- Hvordan kan disse årsager undgås?

Præsentation

En fra gruppen præsenterer flipoveren for resten af holdet.

Tid til gruppearbejdet

I skal være tilbage i kursuslokalet kl.: _____

Billedeksempler ved risiko ved kranarbejde



Godset hænger fast i hinanden eller opfører sig ikke som forventet



Svingende byrder og kommunikation med kranen



Defekt riggeudstyr



Forkert anhugning

GRUPPEOPGAVE

TRANSPORTKLASSER

Opgave

Ud fra vedlagte billeder skal I give et bud på, hvilke farer der er forbundet med indholdet i de 4 trailere.

Hvis der sker en lækage af det farlige gods fra traileren:

- Hvordan vil det så se ud (fast stof, pulver, væske, dampe, gasser)?
- Hvordan skal I forholde jer ved lækager?

Produkt

For hver trailer skal I på flipover skrive:

- Farer ved indholdet
- Hvordan kan lækagen se ud?
- Hvordan I vil forholde jer ved lækager?

Præsentation

En fra gruppen præsenterer flipoveren for resten af holdet

Tid til gruppearbejdet

I skal være tilbage i kursuslokalet kl.: _____



ADRESSE

Fællessekretariatet

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdsgiversekretariatet

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdsledersekretariatet

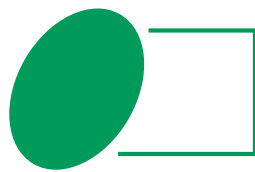
Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf.: 32 83 32 83

Arbejdstagersekretariatet

Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf.: 70 300 300

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C
Tlf.: 70 12 12 88
www.at.dk



Branchearbejdsmiljørådet for transport og engros



Lay-out: Søren Sørensen's Tegnestue
Tryk: PrintDivision
1. udgave, 1. oplag år 2008
Varenrnummer: 122047 ISBN nr. 87-90994-47-7

